

USTAWA

z dnia 10 kwietnia 2003 r.

o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg krajowych

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady i warunki przygotowania inwestycji w zakresie dróg krajowych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 71, poz. 838 i Nr 86, poz. 958, z 2001 r. Nr 125, poz. 1371, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 41, poz. 365, Nr 62, poz. 554, Nr 74, poz. 676, Nr 89, poz. 804, Nr 113, poz. 984, Nr 214, poz. 1816 i Nr 216, poz. 1826 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 717), zwanych dalej „drogami”, w tym warunki lokalizacji i nabywania nieruchomości na ten cel, oraz budowy tych dróg, a także organy właściwe w tych sprawach.

2. Ustawa ma zastosowanie także do dróg w miastach na prawach powiatu, finansowanych z budżetów tych miast, z tym że uprawnienia, obowiązki i zadania Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, w odniesieniu do tych dróg, wykonuje właściwy zarządca drogi.

Rozdział 2

Lokalizacja dróg

Art. 2. 1. Wojewoda wydaje decyzję o ustaleniu lokalizacji drogi na wniosek Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad.

2. Decyzję o ustaleniu lokalizacji drogi wydaje się w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1.

Art. 3. 1. Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad składa wnioski, o którym mowa w art. 2 ust. 1, po uzyskaniu opinii właściwych miejscowo zarządu województwa, zarządu powiatu oraz wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

2. Niewydanie opinii, o których mowa w ust. 1, w terminie 14 dni od dnia zwrócenia się przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad o jej wyrażenie, traktuje się jako brak zastrzeżeń do wniosku.

Art. 4. Do postępowania w sprawach o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, z zastrzeżeniem przepisów niniejszej ustawy.

Art. 5. 1. Wniosek o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi zawiera w szczególności:

- 1) mapę w skali co najmniej 1:5000 przedstawiającą proponowany przebieg drogi, z zaznaczeniem terenu niezbędnego dla obiektów budowlanych, oraz istniejące uzbrojenie terenu;
- 2) analizę powiązania drogi z innymi drogami publicznymi;

- 3) mapy zawierające projekty podziału nieruchomości, sporządzone zgodnie z odrębnymi przepisami;
- 4) określenie zmian w dotychczasowej infrastrukturze zagospodarowania terenu;
- 5) raport o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia drogowego na środowisko;
- 6) opinie:
 - a) ministra właściwego do spraw środowiska — w odniesieniu do inwestycji lokalizowanych na obszarach parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarach objętych ochroną przyrody na podstawie prawa międzynarodowego, albo organu, który ustanowił daną formę ochrony przyrody — w odniesieniu do pozostałych obszarów objętych ochroną przyrody,
 - b) ministra właściwego do spraw zdrowia — w odniesieniu do inwestycji lokalizowanych w miejscowościach uzdrowiskowych, zgodnie z odrębnymi przepisami,
 - c) dyrektora właściwego urzędu morskiego — w odniesieniu do obszarów pasa technicznego, pasa ochronnego, morskich portów i przystani,
 - d) właściwego organu nadzoru górniczego — w odniesieniu do terenów górniczych,
 - e) dyrektora właściwego regionalnego zarządu gospodarki wodnej — w odniesieniu do inwestycji obejmujących wykonanie urządzeń wodnych oraz w odniesieniu do wykonywania obiektów budowlanych lub robót na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią,
 - f) dyrektora właściwej regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych — w odniesieniu do gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Lasów Państwowych,
 - g) właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków — w odniesieniu do dóbr kultury chronionych na podstawie odrębnych przepisów,
 - h) państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego — w odniesieniu do wymagań higienicznych i zdrowotnych.

2. Właściwy organ wydaje opinie, o których mowa w ust. 1 pkt 6, na wniosek Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia otrzymania wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi. Niewydanie opinii w tym terminie traktuje się jako brak zastrzeżeń do wniosku.

3. Opinie, o których mowa w ust. 1 pkt 6, zastępują uzgodnienia, pozwolenia, opinie bądź stanowiska właściwych organów wymagane odrębnymi przepisami.

4. Zakres raportu, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, określa załącznik nr 1 do ustawy.

5. O wszczęciu postępowania o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi wojewoda zawiadamia w drodze obwieszczeń w urzędach gmin właściwych ze względu na przebieg drogi oraz w prasie lokalnej.

6. Z dniem zawiadomienia, o którym mowa w ust. 5, nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa, objęte wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi, nie mogą być przedmiotem obrotu w rozumieniu przepisów o gospodarce nieruchomościami.

7. Czynność prawna dokonana z naruszeniem zakazu, o którym mowa w ust. 6, jest nieważna.

Art. 6. Nie można uzależniać ustalenia lokalizacji drogi od spełnienia świadczeń lub warunków nieprzewidzianych obowiązującymi przepisami.

Art. 7. 1. Decyzja o ustaleniu lokalizacji drogi zawiera w szczególności:

- 1) wymagania dotyczące powiązania drogi z innymi drogami publicznymi, z określeniem ich kategorii;
- 2) określenie linii rozgraniczających teren;
- 3) warunki wynikające z potrzeb ochrony środowiska, ochrony dóbr kultury oraz potrzeb obronności państwa;
- 4) wymagania dotyczące ochrony uzasadnionych interesów osób trzecich;
- 5) zatwierdzenie projektu podziału nieruchomości, o którym mowa w art. 12 ust. 1.

2. Wojewoda doręcza decyzję o ustaleniu lokalizacji drogi wnioskodawcy oraz zawiadamia o jej wydaniu pozostałe strony w drodze obwieszczeń w urzędach gmin właściwych ze względu na przebieg drogi oraz w prasie lokalnej.

3. Zawiadomienie o wydaniu decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi zawiera informację o miejscu, w którym strony mogą zapoznać się z treścią decyzji.

4. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio do doręczania i zawiadamiania stron o decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi wydanej przez organ drugiej instancji.

Art. 8. Wojewoda nadaje decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi rygor natychmiastowej wykonalności na wniosek Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, uzasadniony interesem społecznym lub gospodarczym.

Art. 9. 1. Od decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi stronie służy odwołanie do ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej.

2. Odwołanie strony od decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi rozpatruje się w terminie 14 dni, a skargę do sądu administracyjnego w terminie dwóch miesięcy.

Art. 10. W sprawach dotyczących lokalizacji dróg przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym nie stosuje się.

Art. 11. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się przepisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. — Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 i Nr 115, poz. 1229, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 233, poz. 1957 oraz z 2003 r. Nr 46, poz. 392 i Nr 80, poz. 717), zwanej dalej „Prawem ochrony środowiska”, z wyłączeniem przepisów art. 49—52 oraz art. 55—57.

Rozdział 3

Nabywanie nieruchomości pod drogi

Art. 12. 1. Decyzją o ustaleniu lokalizacji drogi zatwierdza się projekt podziału nieruchomości.

2. Linie rozgraniczające teren ustalone decyzją o ustaleniu lokalizacji drogi stanowią linie podziału nieruchomości.

3. Decyzja o ustaleniu lokalizacji drogi stanowi podstawę do dokonania wpisów w księdze wieczystej i w katastrze nieruchomości.

Art. 13. 1. Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad nabywa w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa nieruchomości lub ich części na cele budowy dróg, w drodze umowy, z zastrzeżeniem art. 14.

2. Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad może nabywać w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa nieruchomości, w tym lokale mieszkalne, poza pasami drogowymi w celu dokonania ich zamiany na nieruchomości położone w pasach drogowych lub wydzielania ich w tych pasach w postępowaniu scaleniowo-wymiennym.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli nabywana jest część nieruchomości, a pozostała część nie nadaje się do prawidłowego wykorzystania na dotychczasowe cele, Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad jest obowiązany do nabycia, na wniosek właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości, w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa tej części nieruchomości.

Art. 14. 1. Nieruchomości przeznaczone na pasy drogowe, stanowiące własność jednostek samorządu terytorialnego, stają się własnością Skarbu Państwa z dniem, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji drogi dotycząca tych nieruchomości stała się ostateczna.

2. W przypadku nieruchomości, o których mowa w ust. 1, które na podstawie ustawy z dnia 10 maja 1990 r. — Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191, Nr 43, poz. 253 i Nr 92, poz. 541, z 1991 r. Nr 34, poz. 151, z 1992 r. Nr 6, poz. 20, z 1993 r. Nr 40, poz. 180, z 1994 r. Nr 1, poz. 3 i Nr 65,

poz. 285, z 1996 r. Nr 23, poz. 102 i Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 9, poz. 43 oraz z 2002 r. Nr 153, poz. 1271) stały się z dniem 27 maja 1990 r. własnością gmin, lecz co do których nie zostały wydane ostateczne decyzje potwierdzające nabycie własności, Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, działając w imieniu Skarbu Państwa, występuje do gminy o przedłożenie, w terminie 60 dni od dnia otrzymania wezwania, decyzji potwierdzającej nabycie własności. Po bezskutecznym upływie tego terminu wojewoda, na wniosek Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, w drodze decyzji, udziela zezwolenia na niezwłoczne zajęcie nieruchomości. Decyzji tej nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności. Do egzekucji obowiązków wynikających z niniejszej decyzji stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

3. Za nieruchomości, o których mowa w ust. 1, jednostkom samorządu terytorialnego przysługuje odszkodowanie ustalone według zasad obowiązujących przy wywłaszczaniu nieruchomości.

4. Wojewoda, w drodze decyzji, stwierdza nabycie przez Skarb Państwa własności nieruchomości, o której mowa w ust. 1, oraz ustala odszkodowanie.

Art. 15. 1. Wszczęcie postępowania wywłaszczeniowego, w odniesieniu do nieruchomości przeznaczonych na pasy drogowe, następuje na wniosek Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad po bezskutecznym upływie terminu do zawarcia umowy, o której mowa w art. 13 ust. 1, wyznaczonego przez wojewodę na piśmie właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu tych nieruchomości. Termin ten nie może być krótszy niż 30 dni od dnia otrzymania przez właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości pisemnej oferty Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad dotyczącej zawarcia umowy.

2. W przypadku gdy nieruchomości przeznaczone na pasy drogowe mają nieuregulowany stan prawny, wszczęcie postępowania wywłaszczeniowego następuje na wniosek Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, bez konieczności zachowania warunków określonych w ust. 1. Art. 114 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543, z 2001 r. Nr 129, poz. 1447 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 126, poz. 1070, Nr 130, poz. 1112, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1682 i Nr 240, poz. 2058 oraz z 2003 r. Nr 1, poz. 15 i Nr 80, poz. 717 i 720), zwanej dalej „ustawą o gospodarce nieruchomościami”, stosuje się odpowiednio.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio, jeżeli właściciel lub użytkownik wieczysty nie żyją, a ich spadkobiercy nie wykazali prawa do spadku.

Art. 16. 1. Postępowanie wywłaszczeniowe wszczyta, na wniosek Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, i wydaje decyzje w jego toku wojewoda.

2. Decyzja o wywłaszczeniu nieruchomości, poza elementami określonymi w przepisach odrębnych, określa termin wydania nieruchomości lub opróżnienia lokali i innych pomieszczeń. Termin ten nie może być krótszy niż 30 dni od dnia doręczenia decyzji właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu nieruchomości.

3. Do egzekucji obowiązków wynikających z decyzji o wywłaszczeniu nieruchomości stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 17. 1. Po wszczęciu postępowania wywłaszczeniowego wojewoda, na wniosek Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, udziela w uzasadnionych przypadkach, w drodze decyzji, zezwolenia na niezwłoczne zajęcie nieruchomości przeznaczonych na pasy drogowe.

2. Decyzji, o której mowa w ust. 1, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli jest to niezbędne do wykazania prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane (Dz. U. z 2000 r. Nr 106, poz. 1126, Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 5, poz. 42, Nr 100, poz. 1085, Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz. 1229, Nr 129, poz. 1439 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 718), zwanej dalej „Prawem budowlanym”.

3. Decyzja, o której mowa w ust. 1:

- 1) uprawnia do dysponowania nieruchomością na cele budowlane;
- 2) zobowiązuje do niezwłocznego wydania nieruchomości, opróżnienia lokali i innych pomieszczeń;
- 3) uprawnia do faktycznego objęcia nieruchomości w posiadanie przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad.

4. W przypadku gdy decyzja, o której mowa w ust. 1, dotyczy nieruchomości zabudowanej, Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad jest obowiązany, w terminie faktycznego objęcia nieruchomości w posiadanie, do wskazania lokalu zamiennego.

5. Do egzekucji obowiązków wynikających z decyzji, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 18. 1. Wysokość odszkodowania za wywłaszczoną nieruchomość ustala się według jej stanu na dzień wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi i według jej wartości rynkowej w dniu wydania decyzji o wywłaszczeniu nieruchomości.

2. Wartość nieruchomości określają rzeczoznawcy majątkowi, o których mowa w ustawie o gospodarce nieruchomościami.

3. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1, podlega waloryzacji na dzień wypłaty, według zasad obowiązujących w przypadku zwrotu wywłaszczonych nieruchomości.

Art. 19. 1. Decyzja o ustaleniu lokalizacji drogi stanowi podstawę do wydania przez wojewodę decyzji o wygaśnięciu trwałego zarządu ustanowionego na nieruchomości przeznaczonej na pas drogowy, stanowiącej własność Skarbu Państwa, z wyjątkiem przypadków, gdy trwały zarząd jest ustanowiony na rzecz Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Przepis art. 17 stosuje się odpowiednio.

2. Jeżeli przeznaczona na pasy drogowe nieruchomość stanowiąca własność Skarbu Państwa została uprzednio wdzierżawiona, wynajęta lub użyczona, decyzja o ustaleniu lokalizacji drogi stanowi podstawę do wypowiedzenia przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad umowy dzierżawy, najmu lub użyczenia ze skutkiem natychmiastowym. Za straty poniesione na skutek rozwiązania umowy przysługuje odszkodowanie.

3. Do rozwiązania użytkowania stosuje się odpowiednio przepis ust. 2.

4. Jeżeli przeznaczona na pasy drogowe nieruchomość gruntowa stanowiąca własność Skarbu Państwa została oddana w użytkowanie wieczyste, Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad działając w imieniu Skarbu Państwa po dniu, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji drogi stała się ostateczna, może zwrócić się do wieczystego użytkownika o rozwiązanie umowy o użytkowanie wieczyste za odszkodowaniem ustalonym według zasad obowiązujących przy wywłaszczeniu nieruchomości, a w przypadku odmowy — żądać rozwiązania tej umowy w drodze postępowania sądowego.

5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do użytkowania wieczystego nabytego w sposób inny niż w drodze umowy zawartej w formie aktu notarialnego.

Art. 20. 1. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad otrzymuje z mocy prawa, nieodpłatnie, w trwały zarząd nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa, z dniem, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji drogi dotycząca tych nieruchomości stała się ostateczna, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad otrzymuje z mocy prawa, nieodpłatnie, w trwały zarząd nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa, o których mowa w art. 19, odpowiednio z dniem: wygaśnięcia lub rozwiązania prawa użytkowania wieczystego, wygaśnięcia zarządu, rozwiązania użytkowania albo rozwiązania umów: dzierżawy, najmu lub użyczenia.

3. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad otrzymuje z mocy prawa, nieodpłatnie, w trwały zarząd

nieruchomości nabyte przez nią na własność Skarbu Państwa na cele budowy dróg, z dniem ich nabycia.

4. Ustanowienie trwałego zarządu, o którym mowa w ust. 1—3, stwierdza wojewoda w drodze decyzji.

5. Decyzja, o której mowa w ust. 4, stanowi podstawę wpisu do księgi wieczystej.

6. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad jest zwolniona z opłat rocznych z tytułu trwałego zarządu za nieruchomości, o których mowa w ust. 1—3, także w przypadku odpłatnego udostępnienia tych nieruchomości koncesjonariuszom lub innym podmiotom realizującym zadania w zakresie inwestycji drogowych, w tym prac budowlanych i utrzymaniowych.

Art. 21. 1. Do gruntów rolnych i leśnych objętych decyzjami o ustaleniu lokalizacji drogi nie stosuje się przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

2. Do usuwania drzew i krzewów znajdujących się na nieruchomościach objętych decyzją o ustaleniu lokalizacji drogi, z wyjątkiem drzew i krzewów usuwanych z nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków, nie stosuje się przepisów o ochronie przyrody w zakresie obowiązku uzyskiwania zezwoleń na ich usunięcie oraz opłat z tym związanych.

Art. 22. 1. Koszty nabycia nieruchomości pod drogi, w tym odszkodowania, finansowane są na podstawie przepisów o finansowaniu dróg publicznych i przepisów o drogach publicznych.

2. Skarb Państwa jest zwolniony od podatku od nieruchomości w zakresie nieruchomości przeznaczonych na budowę dróg, nabytych w trybie określonym w niniejszym rozdziale.

Art. 23. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się przepisy ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Rozdział 4

Realizacja inwestycji drogowej

Art. 24. 1. Wojewoda wydaje decyzję o pozwoleniu na budowę drogi na zasadach i w trybie przepisów Prawa budowlanego, z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozdziału.

2. Ilekroć w przepisach Prawa budowlanego jest mowa o decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, rozumie się przez to także decyzję o ustaleniu lokalizacji drogi.

3. O wszczęciu postępowania o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę drogi wojewoda zawiadamia, w drodze obwieszczeń, w urzędach gmin i w prasie lokalnej.

Art. 25. 1. Wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę drogi wymaga sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia drogowego na środowisko i dokonania uzgodnień z właściwymi organami.

2. Zakres raportu, o którym mowa w ust. 1, określa załącznik nr 2 do ustawy.

Art. 26. 1. Wojewoda może nałożyć na wnioskodawcę obowiązek przedłożenia analizy porealizacyjnej, określając termin jej przedłożenia nie krótszy niż 12 miesięcy i nie dłuższy niż 36 miesięcy od dnia oddania drogi do użytkowania.

2. W analizie porealizacyjnej, o której mowa w ust. 1, dokonuje się porównania ustaleń zawartych w raporcie, o którym mowa w art. 25 ust. 1, z rzeczywistym oddziaływaniem inwestycji drogowej na środowisko i działaniami podjętymi w celu jego ograniczenia.

Art. 27. Jeżeli z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko wynika konieczność utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania i zostało to stwierdzone w decyzji o pozwoleniu na budowę drogi, utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania następuje w terminie nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia użytkowania drogi.

Art. 28. 1. Wojewoda doręcza decyzję o pozwoleniu na budowę drogi wnioskodawcy oraz zawiadamia o jej wydaniu pozostałe strony, w drodze obwieszczeń, w urzędach gmin oraz w prasie lokalnej.

2. Zawiadomienie o wydaniu decyzji o pozwoleniu na budowę drogi zawiera informację o miejscu, w którym strony mogą zapoznać się z treścią tej decyzji. Przepis art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do doręczania i zawiadamiania stron o decyzji w sprawie budowy drogi wydanej przez organ drugiej instancji.

4. Odwołanie strony od decyzji o pozwoleniu na budowę drogi rozpatruje się w terminie 14 dni, a skargę do sądu administracyjnego w terminie dwóch miesięcy.

Art. 29. Jeżeli budowa drogi wymaga wydania pozwolenia wodnoprawnego, właściwy wojewoda wydaje to pozwolenie w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia złożenia wniosku o jego wydanie.

Art. 30. 1. Jeżeli z decyzji o pozwoleniu na budowę drogi wynika obowiązek dokonania przebudowy istniejących urządzeń infrastruktury technicznej, wojewoda, na wniosek inwestora, może ograniczyć, w drodze decyzji, sposób korzystania z nieruchomości przez udzielenie zezwolenia na zakładanie i przeprowadzanie na nieruchomości ciągów drenażowych, przewodów

i urządzeń służących do przesyłania płynów, pary, gazów i energii elektrycznej oraz urządzeń łączności publicznej i sygnalizacji, a także innych podziemnych, naziemnych lub nadziemnych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń, jeżeli właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości nie wyraża na to zgody. Przepisy art. 124 ust. 2—7 oraz art. 124a ustawy o gospodarce nieruchomościami stosuje się odpowiednio.

2. Decyzji, o której mowa w ust. 1, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli jest to niezbędne do wykazania prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane w rozumieniu przepisów Prawa budowlanego.

3. Do egzekucji obowiązków wynikających z decyzji, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 31. 1. Nie stwierdza się nieważności ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę drogi, jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności tej decyzji został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę drogi. Art. 158 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku uwzględnienia skargi na decyzję o pozwoleniu na budowę drogi, której nadano rygor natychmiastowej wykonalności, sąd administracyjny po upływie 14 dni od dnia rozpoczęcia budowy drogi może stwierdzić jedynie, że decyzja narusza prawo z przyczyn wyszczególnionych w art. 145 lub 156 Kodeksu postępowania administracyjnego. W tym przypadku art. 160 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi.

Art. 32. 1. Wojewoda wydaje decyzję o pozwoleniu na użytkowanie drogi na zasadach i w trybie przepisów Prawa budowlanego, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadku decyzji o pozwoleniu na budowę drogi posiadającej co najmniej dwie jezdnie, przy czym każdą z nich przeznaczoną dla jednego kierunku ruchu, wojewoda, na wniosek inwestora, wydaje decyzję o pozwoleniu na użytkowanie w odniesieniu do jezdni lub jej odcinka, na którym zakończono budowę.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do drogowych obiektów inżynierskich, objętych decyzją o pozwoleniu na budowę drogi.

Art. 33. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się przepisy Prawa ochrony środowiska, z wyłączeniem art. 31—36, art. 46, 47, art. 49—53, art. 55—57 oraz art. 135 ust. 4.

Rozdział 5

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 34. W ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 71, poz. 838 i Nr 86, poz. 958, z 2001 r. Nr 125, poz. 1371, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 41, poz. 365, Nr 62, poz. 554, Nr 74, poz. 676, Nr 89, poz. 804, Nr 113, poz. 984, Nr 214, poz. 1816 i Nr 216, poz. 1826 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 717) w art. 18 w ust. 2 w pkt 7 w lit. a skreśla się wyrazy „udzielenia wskazań lokalizacyjnych i”.

Art. 35. W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2000 r. Nr 56, poz. 679, Nr 86, poz. 958 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 110, poz. 1189 i Nr 145, poz. 1623, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 113, poz. 984 i Nr 200, poz. 1682 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 717) art. 38a otrzymuje brzmienie:

„Art. 38a. 1. Nieruchomości przeznaczone na drogi krajowe, stanowiące własność Skarbu Państwa, zarządzane przez Lasy Państwowe, stają się nieodpłatnie, z mocy prawa, przedmiotem trwałego zarządu ustanowionego na rzecz Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad z dniem, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji drogi krajowej stała się ostateczna.

2. Ustanowienie trwałego zarządu stwierdza wojewoda w drodze decyzji.

3. Decyzja, o której mowa w ust. 2, stanowi podstawę wpisu do księgi wieczystej.”.

Art. 36. W ustawie z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 57, poz. 603, Nr 115, poz. 1229, Nr 122, poz. 1323 i Nr 154, poz. 1793 i 1800, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676 i Nr 155, poz. 1287 oraz z 2003 r. Nr 6, poz. 64, Nr 49, poz. 408 i Nr 64, poz. 592) w art. 24 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Nieruchomości przeznaczone na drogi krajowe, stanowiące własność Skarbu Państwa, wchodzące w skład Zasobu, stają się nieodpłatnie, z mocy prawa, przedmiotem trwałego zarządu ustanowionego na rzecz Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad z dniem, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji drogi krajowej stała się ostateczna. Ustanowienie trwałego zarządu stwierdza wojewoda w drodze decyzji. Decyzja wojewody stanowi podstawę wpisu do księgi wieczystej.”.

Art. 37. W ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych (Dz. U. z 2001 r. Nr 110, poz. 1192 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 18 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) projektów wniosków o ustalenie lokalizacji,”;

2) uchyla się art. 19 i 20;

3) w art. 22 w ust. 1 skreśla się wyrazy „ , wydana zgodnie ze wskazaniem lokalizacyjnym,”.

Art. 38. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543, z 2001 r. Nr 129, poz. 1447 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 126, poz. 1070, Nr 130, poz. 1112, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1682 i Nr 240, poz. 2058 oraz z 2003 r. Nr 1, poz. 15 i Nr 80, poz. 717 i 720) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg krajowych (Dz. U. Nr 80, poz. 721),”;

2) w art. 95 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) wydzielenia części nieruchomości objętej decyzją o ustaleniu lokalizacji drogi krajowej,”;

3) w art. 109 w ust. 3 w pkt 5 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) sprzedaż nieruchomości następuje na cele budowy dróg krajowych.”.

Art. 39. W ustawie z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. Nr 86, poz. 959 i Nr 103, poz. 1099, z 2001 r. Nr 100, poz. 1085 oraz z 2002 r. Nr 121, poz. 1031 i Nr 199, poz. 1672) w art. 2 w pkt 1 dodaje się lit. h w brzmieniu:

„h) podlegających przepisom o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg krajowych,”.

Art. 40. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. — Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 i Nr 115, poz. 1229, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 233, poz. 1957 oraz z 2003 r. Nr 46, poz. 392 i Nr 80, poz. 717) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 19 w ust. 2 uchyla się pkt 6;

2) w art. 46:

a) w ust. 4 dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) decyzja o ustaleniu lokalizacji drogi krajowej wydawana na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg krajowych (Dz. U. Nr 80, poz. 721).”.

b) uchyla się ust. 5 i 6;

3) w art. 49:

a) w ust. 1 skreśla się wyrazy „oraz wskazań lokalizacyjnych, o których mowa w art. 46 ust. 5,”.

b) w ust. 5 skreśla się wyrazy „ , a w sprawach, o których mowa w art. 46 ust. 5 — ministra właściwego do spraw środowiska oraz Głównego Inspektora Sanitarnego”;

4) w art. 52 uchyla się ust. 6—9;

5) uchyla się art. 54;

6) w art. 57 uchyla się ust. 2;

7) w art. 381 uchyla się ust. 2.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 41. 1. Wskazania lokalizacyjne udzielone do dnia wejścia w życie ustawy pozostają w mocy w zakresie dotyczącym ustalenia przebiegu autostrady, a w pozostałym zakresie, jeżeli ich treść nie jest sprzeczna z przepisami niniejszej ustawy.

2. Decyzje o ustaleniu lokalizacji autostrady wydane do dnia wejścia w życie ustawy pozostają w mocy.

3. Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydane do dnia wejścia w życie ustawy, a dotyczące dróg objętych niniejszą ustawą, pozostają w mocy do dnia 31 grudnia 2007 r., chyba że uprawniony podmiot złoży przed upływem tego terminu wniosek o ustalenie lokalizacji drogi na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 42. 1. Do spraw wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie ustawy decyzją ostateczną przepisy niniejszej ustawy stosuje się na wniosek uprawnionego podmiotu.

2. Postępowania o udzielenie wskazań lokalizacyjnych niezakończone do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy umarza się, z tym że dokumentacja do wniosku o ich udzielenie może być wykorzystana do wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi.

Art. 43. 1. Decyzje o ustaleniu lokalizacji drogi, decyzje o pozwoleniu na budowę drogi oraz inne decyzje wydane na podstawie niniejszej ustawy pozostają w mocy.

2. Do spraw wszczętych i niezakończonych do dnia utraty mocy przez niniejszą ustawę decyzją ostateczną stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 44. W okresie obowiązywania niniejszej ustawy do lokalizacji autostrad oraz do nabywania nieruchomości pod autostrady nie stosuje się art. 21—37 ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych.

Art. 45. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia i traci moc, z wyjątkiem rozdziału 6, z dniem 31 grudnia 2007 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

Załączniki do ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. (poz. 721)

Załącznik nr 1**RAPORT O ODDZIAŁYWANIU PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA DROGOWEGO NA ŚRODOWISKO,
WYMAGANY DO WNIOSKU O USTALENIE LOKALIZACJI DROGI**

1. Raport o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia drogowego na środowisko powinien uwzględniać fazy realizacji i eksploatacji planowanego przedsięwzięcia i spełniać następujące wymagania:

- 1) identyfikować elementy środowiska oraz dobra kultury istniejące w sąsiedztwie lub w bezpośrednim zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia;
- 2) ustalać wpływ planowanego przedsięwzięcia na środowisko, w szczególności na ludzi, zwierzęta, rośliny, powierzchnię ziemi, wodę, powietrze, klimat, dobra materialne, krajobraz oraz wzajemne oddziaływanie między tymi elementami środowiska;
- 3) ustalać wpływy planowanego przedsięwzięcia na dobra kultury, w tym: zasoby i walory dóbr kultury, krajobraz kulturowy oraz obszary i obiekty chronione na podstawie odrębnych przepisów, z uwzględnieniem istniejącej dokumentacji, inwentaryzacji i rejestru konserwatorskiego;
- 4) przyjmować za podstawę oceny istniejące dane obserwacyjne i pomiarowe oraz inne informacje dotyczące stanu środowiska i dóbr kultury, występujących uciążliwości, a także dane zawarte w istniejących opracowaniach dotyczących stanu środowiska;
- 5) przedstawiać zagadnienia w formie opisowej i graficznej.

2. Raport o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia drogowego na środowisko zawiera:

- 1) opis planowanego przedsięwzięcia drogowego, a w szczególności:
 - a) charakterystykę planowanego przedsięwzięcia i warunki wykorzystania terenu w fazie realizacji i eksploatacji,
 - b) informacje o obiektach budowlanych i urządzeniach związanych z realizacją planowanego przedsięwzięcia,
 - c) wpływ planowanego przedsięwzięcia na istniejące elementy sieci drogowej, z uwzględnieniem wariantu polegającego na niepodejmowaniu przedsięwzięcia,
 - d) przewidywane wielkości emisji w trakcie eksploatacji obiektu drogowego;

- 2) charakterystykę środowiska w obszarze przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia uwzględniającą:
 - a) elementy przyrodnicze środowiska i tendencje zmian w nim zachodzących,
 - b) obszary chronione, określone na podstawie odrębnych przepisów,
 - c) walory krajobrazowe i rekreacyjne;
- 3) opis wariantu polegającego na niepodejmowaniu przedsięwzięcia;
- 4) opis wariantów przebiegu przedsięwzięcia drogowego w sąsiedztwie lub na obszarach rezerwatów przyrody, parków narodowych, parków krajobrazowych i obszarów objętych ochroną przyrody na podstawie prawa międzynarodowego oraz na obszarach intensywnej zabudowy mieszkaniowej, wraz z uzasadnieniem wyboru wariantów;
- 5) charakterystykę istniejącego zagospodarowania i użytkowania terenów w obszarze przewidywanego oddziaływania przedsięwzięcia;
- 6) syntetyczne zestawienie dóbr kultury objętych ochroną na podstawie przepisów szczególnych, wraz z ich wskazaniem;
- 7) określenie przewidywanych oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko, w tym również w przypadku wystąpienia poważnego zagrożenia spowodowanego wypadkiem drogowym;
- 8) opis przewidywanych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko, obejmujący bezpośrednio, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe oddziaływania na środowisko występujące w czasie realizacji i eksploatacji obiektu drogowego;
- 9) analizę i ocenę potencjalnych zagrożeń i szkód dla dóbr kultury, ze wskazaniem obiektów lub stanowisk archeologicznych narażonych na zniszczenie dużych części trwałych obiektów architektonicznych, fragmentów założeń parkowych i innych dóbr kultury w obrębie planowanego terenu budowy przedsięwzięcia;
- 10) określenie potencjalnych zagrożeń w poszczególnych fazach realizacji i eksploatacji obiektu drogowego dla warunków życia i zdrowia ludzi, w tym

prawdopodobnego zasięgu oddziaływań ponadnormatywnych hałasu, zanieczyszczeń powietrza, wody;

11) określenie założeń do:

- a) ratowniczych badań obiektów, stanowisk archeologicznych i historycznych znajdujących się na obszarze planowanego przedsięwzięcia, odkrywanych w trakcie prac budowlanych,
- b) programu zabezpieczenia istniejących dóbr kultury przed negatywnym oddziaływaniem obiektu drogowego oraz ochrony krajobrazu kulturowego;

12) opis zastosowanych metod prognozowania, przyjętych założeń i rozwiązań oraz wykorzystanych danych, w tym o ruchu drogowym, a także stwierdzonych braków i niedoskonałości w tym zakresie;

13) opis przewidywanych działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowi-

sko oraz ocenę efektywności proponowanych metod i środków;

14) wnioski dotyczące:

- a) warunków projektowania i realizacji planowanego przedsięwzięcia, w tym zabezpieczeń środowiska,
- b) potrzeby zmian przebiegu drogi w odniesieniu do wybranych jej odcinków ze względu na ochronę dóbr kultury i ochronę przyrody;

15) opis trudności wynikających z niedostatków techniki, luk w danych i we współczesnej wiedzy, jakie napotkano opracowując raport;

16) opracowanie zagadnień w formie graficznej, w tym map w skali 1:5000;

17) źródła informacji stanowiące podstawę do sporządzenia raportu;

18) streszczenie informacji zawartych w raporcie w języku niespecjalistycznym.

Załącznik nr 2

**RAPORT O ODDZIAŁYWANIU PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA DROGOWEGO NA ŚRODOWISKO,
WYMAGANY DO WNIOSKU O WYDANIE POZWOLENIA NA BUDOWĘ DROGI**

Raport o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia drogowego na środowisko zawiera:

- 1) krótki opis projektowanego przedsięwzięcia z uwzględnieniem tych jego elementów, które są związane z oddziaływaniami na środowisko;
- 2) syntetyczny opis elementów środowiska, w jakim przedsięwzięcie ma być zlokalizowane, objętych zakresem jego przewidywanego oddziaływania;
- 3) syntezę warunków realizacji przedsięwzięcia oraz wymagań dotyczących ochrony środowiska zawartych w decyzji o ustaleniu lokalizacji oraz w innych decyzjach dotyczących ochrony środowiska;
- 4) ocenę sposobów realizacji warunków zawartych w decyzji o ustaleniu lokalizacji;
- 5) weryfikację zmian w realizacji wymagań dotyczących ochrony środowiska dokonanych w projekcie

budowlanym w związku z uszczegółowieniem projektu przedsięwzięcia oraz stwierdzeniem nowych okoliczności i oddziaływań;

- 6) ocenę poprawności metod prognozowania i analiz dotyczących oddziaływań przedsięwzięcia na środowisko wykorzystanych w projekcie wraz z oceną poprawności i kompletności danych o ruchu drogowym istniejącym i prognozowanym oraz zastosowanych środków redukujących te oddziaływania;
- 7) ocenę efektywności środków zapobiegających, redukujących i kompensujących oddziaływania na elementy środowiska zastosowanych w projekcie budowlanym, z uwzględnieniem okresów realizacji i eksploatacji projektowanego przedsięwzięcia drogowego;
- 8) sprawdzenie, czy zagrożone dobra kultury, zlokalizowane w obrębie projektowanego terenu budowy

- drogi, mają opracowane projekty ograniczające niekorzystne oddziaływania w fazie realizacji i eksploatacji obiektu;
- 9) źródła informacji stanowiących podstawę do sporządzenia raportu oraz wskazanie trudności wynikających z niedostatków metod i danych, jakie napotkano opracowując raport;
- 10) wnioski dotyczące:
- a) ustaleń w zakresie zagadnień podanych w pkt 4—8,
 - b) celowości i możliwości etapowania budowy urządzeń ochrony środowiska,
 - c) wymagań ochrony środowiska w trakcie wykonywania robót budowlanych,
 - d) celowości wykonania oraz zakresu analizy porównawczej;
- 11) streszczenie w języku niespecjalistycznym informacji zawartych w raporcie;
- 12) opracowanie zagadnień w formie graficznej, w tym map w skali odpowiedniej do prezentowanego zagadnienia, nie mniejszej jednak niż 1:5000.